Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

25 МАЙ, ЧОРШАНБА, № 101 (849). 1994 ЙИЛ

Сотувда эркин нархда.

МАМЛАКАТИМИЗДА ҚОЗОҒИСТОН КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОШКЕНТ-1994

ҚОЗОҒИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев 24 май куни Тошкентдан жўнаб кетди.

Аэропортда икки давлат раҳбарлари И. Каримов ва Н. Назарбоев мухбирларнинг саволларига жавоб бердилар.

Нурсултон Назарбоев иқтисодий ислоҳотлар амалга оширилаётган ҳозирги вақтда икки қардош мамлакатнинг бир-бирига елкадош бўлиши олис мозийга бориб тақаладиган дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашини айтди. Юксак мартабали меҳмон Қозоғистон делегациясига кўрсатилган иззат-ҳурмат учун миннатдорлик изҳор этди.

Ўзбекистон Президенти ўзаро амалга оширилаётган ишлар ота-боболаримизнинг эзгу амаллари давоми эканини таъкидлаб, икки қўшни давлат ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари янада мустаҳкамланишига ишонч билдирди.

— Қозоғистон ҳам Ўзбекистон сингари табиий заҳираларга, ички имкониятларга бой юрт, — деди Ислом Каримов. — Бу имкониятларни бирлаштирсак ҳар икки давлат учун келажакда нурли уфқлар очади.

Кузатиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, Республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков, Қозоғистон Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Н. Искалиев ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлди.

ИШЧИ ГУРУҲЛАР МУЛОҚОТИ

23 май куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитасида Қозоғистон Республикаси вазирликлари, халқ хўжалигининг турли соҳа мутахассислари ва ишбилармонлари вакилларидан иборат ишчи гуруҳ Ўзбекистонлик ҳамкорлари билан учрашди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов меҳмонларни мамлакатимизда Қозоғистон кунлари бошлангани билан табриклаб, юртимизда ўтказилаётган мазкур маданий тадбир минг йиллардан буён ёнма-ён яшаб келаётган халқларнинг азалий қардошлик ришталарини мустаҳкамлаб, иқтисодий ҳамкорликнинг янада равнақ топишига ҳам хизмат қилишини айтди. Қозоғистонлик ишбилармонларнинг мамлакатимиз вазирликлари вакиллари, иқтисодиётнинг турли тармоқлари мутахассислари билан учрашуви ўзаро манфаатли битимлар учун йўл очиши шубҳасиздир.

Ўзбек ва қозоқ мутахассислари мулоқот чоғида бўлажак музокаралар мавзуини белгилаб олдилар. Шунингдек, Ўзбекистон ва Қозоғистон Республикалари тадбиркорлари уюшмасини тузиш хусусида ҳам келишиб олинди.

БУХОРО ВА ҚАРАҒАНДА БИРОДАРЛАШДИ

Бухорода Қозоғистон кунлари иштирокчилари иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган жангчилар ёдгорлиги пойига гуллар қўйди. Меҳмонларни вилоят ҳокими М. Раҳмонов қабул қилди. Маросимда Қозоғистон Республикаси алоқа вазирининг ўринбосари Собит Байжанов мустақиллик йўлидан бораётган қардош юртдаги қувончли ўзгаришлар, қозоқ ва ўзбек халқларининг дўстлиги истиқлол шарофати билан янада мустаҳкамланаётгани тўғрисида гапирди.

Бухоро ва Қозоғистоннинг Қарағанда шаҳарлари ўзаро биродрлашгани ҳақидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

Қозоғистоннинг «Гулдер» ансамбли Қоровулбозор тумани, «Адирна» дастаси эса Жондор тумани меҳнаткашларига санъатини намойиш этди.

Шу куни вилоят марказидаги ибн Сино номли маданият саройида Ўзбекистонда Қозоғистон кунларининг очилишига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт бўлди.

(ЎзА).

И. Каримов ва Н. Назарбоев «Юнусобод» спорт мажмуида. А. КОНДРАШКИН олган сурат.

Спорт мажмуи меҳмонларни кутиб олмоқда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев 24 май куни «Юнусобод» спорт мажмуини бориб кўрдилар. Пойтахтнинг Амир Темур шоҳ кўчасидаги телеминора ёнида қурилган бу замонавий спорт базаси бир неча кундан сўнг «Президент кубоги» учун халқаро теннис мусобақаси иштирокчиларини қабул қилади. Кўпгина мамлакатлардан юздан ортиқ спортчилар Тошкентнинг янги теннис майдонларида фахрли соврин учун курашда иштирок этишларини маълум қилишди.

Ўзбекистонга дўстлик байрамига келган Қозоғистон делегацияси дастури жуда тиғиз. Шунга қарамай, янги спорт мажмуини бориб кўриш учун вақт топишди. Олий мартабали меҳмонлар маъмурий бинони кўздан кечиришди, бу ерда фахрли меҳмонлар учун хоналар, шарҳловчилар кабиналари, спорт устозлари ва ҳакамлар хоналари, иккита спорт зали, пресс-бар жойлашган.

Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев уч минг томошабин сиғадиган марказий кортни, машқ майдончаларини кўздан кечирдилар.

Усти ёпиқ корт жиҳозланган «зангори» залда бадиҳавий қисқа мусобақа бўлди. Бу ерда меҳмон — Қозоғистон Республикаси Президенти тўпни биринчи марта ўйинга киритди. У «Бальзам аг» немис фирмаси етказиб берган синтетик қопламага юқори баҳо берди.

Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев билан бирга Республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош вазир ўринбосари М. Усмонов спорт мажмуини бориб кўришди.

(ЎзА мухбири).

ЯГОНА ИЛМИЙ МАКОН УЧУН

Тошкентда Марказий Осиёдаги беш мамлакат — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон Республикалари илм-фан ва технология соҳасини бошқарадиган давлат ташкилотлари раҳбарлари маслаҳат кенгашининг биринчи мажлиси бўлди. Янги халқаро ташкилот минтақадаги давлат бошлиқлари кенгашининг қарорига биноан тузилган. Шу муносабат билан қабул қилинган меморандумда фан ва техника соҳасидаги ҳамкорликнинг асосий, энг долзарб муаммолари белгилаб берилган.

Маслаҳат кенгашининг мақсади ҳамжиҳатликда ҳаракат қилиш учун янада мустаҳкам алоқани йўлга қўйишдан иборат. Минтақадаги ҳар бир мамлакатда давлат фан-техника дастури тузилади, уларнинг кўпчилиги ўз йўналиши бўйича ўхшашдир. Бундай шароитда биргаликдаги саъй-ҳаракатларни асосий йўналишларга қаратиш ва жамлаш муҳимдир. Бунинг учун ўзаро келишган минтақа фан-техника сиёсатини ишлаб чиқиш талаб этилади.

Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитасида бўлиб ўтган биринчи мажлисда «Информатика, алоқа ва телекоммуникация», «Фан-техника ахборотининг давлатлараро тизими» дастурлари лойиҳалари, шунингдек, патент тизимларининг ўзаро алоқаси, Марказий Осиё халқларининг қадимги ва ўрта асрдаги тарихини тадқиқ этиш, экология ва тиббиёт бўйича тадқиқотларга оид лойиҳалар ва таклифлар амалий йўсинда қизиқиш билан муҳокама этилди.

Маслаҳат кенгашининг мажлисларини мунтазам равишда ва навбати билан беш мамлакатнинг ҳар бирида ўтказиб туриш белгиланди. Самарали ва ўзаро фойдали ҳамкорликни йўлга қўйиш учун яна кўпгина масалаларни муҳокама қилиш лозим бўлади.

(ЎзА).

• *Шу кунинг анъаналари*

ХОТИРА ВА ХАЙРИЯ БЕЛГИСИ ОСТИДА

Наманганликларнинг буюк ҳамюртлари Бобораҳим Машраб хотирасига бағишланган шеърхонлик кунлари ўтказишлари анъана бўлиб қолди. Бундай шеърхонлик кунлари вилоят марказида учинчи марта ўтказилмоқда. Таниқли мусулмон олими, уламо ва шоирнинг маънавий мураббийси мулла Бозор Оҳуннинг совет даврида вайрон қилинган мақбара мажмуасининг Наманганда очилиши ҳам мана шу байрам кунларига тўғри келди.

Фақат кўкка бўй чўзган гумбазларнинг янги сирланган кошинлари жилоси, вақт таъсирида ҳали хира тортиб ва ранги ўчиб улгурмаган гиштлар бу бино яқинда таъмирланганлигини билдириб турарди. Қолган ҳаммаси — меъморий қиёфаси, ички ва ташқи кўриниши асли қурилганда қандай бўлса, шундайдир. Вилоят ҳокими бундан тўрт ойгина муқаддам бу тарихий обидани тиклаш ҳақида қарор қабул қилган эди. Қурувчилар қисқа вақтда шаҳардаги ажойиб меъморлик обидаларидан бирига айланган улуғвор бинони бунёд этишга улгуришди.

Тарихий меросимизга қайтиш рамзи бўлган мақбара мажмуаси бутқул вилоятдаги корхоналар, ташкилотлар, хўжаликлар ва аҳолидан тушган хайрия маблағлари ҳамда ҳадя пуллар эвазига қурилди. Янги меъморлик обидасини бунёд этиш учун жаъми 1,7 миллиард сўм-купон сарфланди.

21 май куни Наманганда анъанавий машрабхонлик кунлари мақбара мажмуасини тантанали очиш билан бошланди. Сўнгра байрам шоир номи билан аталган боғда давом этди. Боғда одамларга ош тортилгандан кейин мушоира бошланди. Унинг қатнашчилари буюк шоирнинг ижодий меросини яхши билишларини намойиш қилиш билан бирга, тингловчиларга ўз шеърларидан ҳам ўқиб бердилар. Халқ ёзувчилари Саид Аҳмад ва Ўткир Ҳошимов, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов, халқ артисти Наби Раҳимов ва бошқа маданият арбоблари наманганликларнинг меҳмони бўлишди.

Байрам ташкилотчиларининг фикрича, меҳр-шафқат ва инсонпарварлик йўлида қилинган яхши ишлар шоирнинг ёркин хотирасига ўрнатилган энг яхши ҳайкалдир. Зотан, бу қадриятлар Машраб асарларининг асосий мазмунини ташкил этади. Камхарж, боқувчисидан айрилган оилалардаги ёшлар, болалар учун ташкил қилинган хайрия ва суннат тўйлари машрабхонлик кунларига тўғри келганлиги ҳам рамзий маъно касб этди.

Шу куни бир пайтнинг ўзида йигирма жуфт йигит ва қиз никоҳдан ўтишиб, турмуш қурди. Қирқ боланинг суннат тўйи ўтказилди. Бу тантанали тадбир сабабчилари учун фақат дастурхон ёзилгани йўқ. Улар ҳаётидаги унутилмас воқеадан эсдалик бўлиб қолиш учун уларга совғалар топширилди. Ушбу тадбирнинг ҳомийлари — матлубот кооперациялари вилоят уюшмаси, «Наманган-савдо», саноат буюмлари савдоси вилоят концернлари тўй тантаналарининг ҳар бир қатнашчиси учун омонат кассаларига пул жамғармалари ўтказдилар.

Шеърият байрами шаҳардаги Заҳириддин Бобур номидаги боғда ҳам давом этди. Наманган гуллар шаҳри эканлиги айни шу ерда ўз исботини топди. Боғда анъанавий гуллар байрами ташкил этилди. Унда икки юздан ортиқ одам ўзи етиштирган гуллар билан иштирок этди.

Наманғандаги байрам тадбирларида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев, вилоят ҳокими Б. Рапиғалиев иштирок этишди.

Н. ХУЖАЕВА, ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ғ. АЛИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ «ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республикада миллий хавфсизликни таъминлашдаги кўп йиллик самарали хизматлари ва жамоат турмушида фаол иштирок этаётгани учун Ўзбекистон Республикаси Миллий Хавфсизлик хизматининг раиси Ғулом Алиевич Алиев «Жасорат» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 12 май.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

А. Н. ЗОТОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Шаҳарсозлик соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари, республика ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш ва жойлаштиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон шаҳарсозлик илмий-тадқиқот, лойиҳалаш институтининг лойиҳалар бош меъмори Александр Николаевич Зотов Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1994 йил 24 май.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР ✲ ФАКТЛАР ✲ ВОҚЕАЛАР

СОПОЛГА ИЛҲОМ БЕРГАН МЕҲР

САМАРҚАНДДАГИ Акмал Икромов номли давлат музей-қўриқхонасида очилган кўргазма кўпчиликда қизиқиш уйғотди.

Ундаги кулол Шариф Азимов ясаган идишлар ва ранг-баранг ашёлар шунчаки оддий буюм эмас, балки ҳақиқий санъат асаридир. Шариф Азимов фақат республикамизда эмас, чет элларда ҳам эътибор топган. У яратган асарлар Италия, Канада, Ҳиндистон, Германия сингари 20 дан зиёд давлатда ҳам совринли ўринларни эгаллаган.

ҚУЛОЧИНГНИ КЕНГ ЁЗИБ ИШЛАСАНГ...

ЎЗБЕКИСТОН туманининг Ғафур Ғулом номидаги жамоа хўжалигида 11 та кичик ишлаб чиқариш тармоғи фаолият кўрсатаётир.

Бундан ташқари Нурсўх қишлоғида пахта тозалаш заводи ишга туширилди. Тўқимачилик корхонаси барпо қилинмоқда. Унда шу ерда тайёрланган толадан газлама тўқилади. Ёғ заводи қуришга киришилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси хўжаликка хом ашё эмас, балки тайёр маҳсулот сотиш имконини беради. Тадбиркорлик туфайли ўртача икки миллиард сўмдан зиёд фойда олиш кўзда тутилмоқда.

ЗАВОДДА ЎТГАН УМР

ЙЎЛДОШ аканинг меҳнатга яроқли ҳаёти станоклар ёнида кечди. У меҳнат қилаётган Тошкент тажриба заводи ишлаб чиқаришда ҳар доим янгиликка интилади. Айни пайтда ҳам унинг конвейерларидан қаҳвақумғон, кўзгулар, термос каби эҳтиёж моллари чиқарилмоқда. Бу йил шу йўл билан 120 миллион сўм фойда кўрилади.

СУРАТДА: тажрибали токарь Йўлдош Мирсаидов.

А. ХОРАЗМИЙ — ИХТИРОЧИ

ЯНГИ сеялка-ўғитлагич синовдан муваффақиятли ўтди.

Боғот туманидаги «Тошкент» жамоа хўжалиги далаларида амалга оширилган тажрибада юқори баҳо олган бу механизмларни профессор А. Хоразмий ва муҳандис М. Саидов ҳамкорликда яратишган. Олимнинг фикрича, чигит билан биргаликда ерга ташланган ўғит тупроқни юмшоқ тутади, қатқалоқ хавфини бартараф этади, ниҳолларнинг тез ўсишига ёрдам беради.

НАМАНГАННИНГ СУВИ ҲАМ ШИРИН

ЯҚИН орада Наманганда тоза ичимлик суви кўпаяди.

Бир кеча-кундузда 125 минг куб метр сувни тозалаб берадиган иншоот қурилмоқда. Бу миқдор шаҳарликларнинг ҳам, Уйчи, Чортоқ туманлари аҳолисининг эҳтиёжларини ҳам тўла қондиради. Биринчи навбати шу йил ишга туширилади. Бу иншоот қурилишида қирғизистонлик қурувчилар ҳам ҳамкасбларига ёрдам беришмоқда. Вилоятнинг Норин, Янгиқўрғон, Поп туманларида ҳам шундай иншоотлар барпо этилаётир.

ЖАҲОН БОЗОРИДА — «КАТЭКС»

ҚОРАҚАЛПОҚ-турк ҳиссадорлик жамияти — «Катэкс»нинг маҳсулоти фақат ички бозорда эмас, хорижда ҳам юқори баҳоланмоқда. 48 турдаги буюмларга Германия, Россия ва бошқа Ҳамдўстлик мамлакатларида эҳтиёж катта. Мазкур йилда бир ярим миллион дона маҳсулот чиқариш кўзда тутилган.

СУРАТДА: илғор тикувчи Гулбаҳор Турсунмуротова.

ПЕШТАХТАДА — 9 МИЛЛИАРД СЎМЛИК МОЛ

ЭНДИ харидорлар тийинлар билан эмас, миллиард сўмлар билан муомала қилишмоқда.

Жиззахда ўтказилган ким ошди кўчмас мулк савдосида «Жиззах» меҳмонхонаси 9 миллиард сўмга сотиб олинди. Тўрт қаватли гиштин бу бино 82 хонадан иборат бўлиб, биринчи қаватда 132 ўринли ресторан, буфет, сартарошхоналар ҳамда автомашина қўйиладиган ҳовли бор. Ҳар ҳолда пул қанча кўп бўлмасин, у кўзга ташланмайди, басавлат меҳмонхонани эса ҳамма кўриб, ҳавас қилиб юради.

ТОШКЕНТЛИКЛАР — ҒОЛИБ НАВРЎЗБУЛОҚДА

Марказий Осиё кубоги учун ўтказилган мотопойга якунланди.

Республика мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг ташаббуси билан уюштирилган бу мусобақада Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон вакиллари ҳам қатнашишди. Бош совриндан тошкентликларга насиб этди.

ЯНГИЛИКЛАР ✲ ФАКТЛАР ✲ ВОҚЕАЛАР

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Сайлов ўтказишнинг асосий принциплари

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига сайлов ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўп партиялилик асосида беш йил муддатга ўтказилади.

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлари умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланадилар.

2-модда. Умумий сайлов ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлови умумийдир. Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Сайлов кунигача 21 ёшга тўлган Ўзбекистон фуқаролари сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқаролар, шунингдек суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайланиши мумкин эмас ва сайловда қатнашмайдилар.

Ўзбекистон Республикаси фуқароси бир вақтнинг ўзида ҳокимиятнинг иккитадан ортиқ вакиллик органининг депутати бўлиши мумкин эмас.

3-модда. Тенг сайлов ҳуқуқи

Ҳар бир фуқаро-сайловчи бир овозга эга.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ижтимоий келиб чиқиши, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусияти, шахсий, ижтимоий ва мулкий мавқеидан қатъи назар тенг сайлов ҳуқуқига эгадирлар.

4-модда. Тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлари фуқаролар томонидан бевосита сайланадилар.

5-модда. Яширин овоз бериш

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатларининг сайловида эркин ва яширин овоз берилади. Овоз берувчиларнинг хоҳиш-иродаси назорат қилинишига йўл қўйилмайди.

6-модда. Сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишдаги ошкоралик

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишни сайлов комиссиялари очиқ ва ошкора амалга оширадилар. Сайлов комиссиялари фуқароларни ўз ишларидан, сайлов участкалари тузилганлиги, сайлов комиссияларининг таркиби, комиссияларнинг жойлашган манзили ва иш вақтидан воқиф этадилар, сайловчиларнинг рўйхатлари, сайловда иштирок этаётган сиёсий партияларнинг рўйхати билан таништирадилар, депутатликка номзодлар хусусидаги маълумотлардан, овоз бериш ва сайлов якунларидан хабардор қиладилар. Сайлов комиссияларининг мажлисларида, сайлов куни овоз бериш хоналарида ва овозларни санаш чоғида депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялардан, ҳокимиятнинг вакиллик органларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан биттадан вакил (кузатувчи), матбуот, телевидение ва радио вакиллари ҳозир бўлиш ҳуқуқига эгадирлар. Уларнинг ваколатлари тегишли ҳужжатлар билан тасдиқланган бўлиши керак.

Депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялар, ҳокимиятнинг вакиллик органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ўз вакиллари тўғрисида округ сайлов комиссияларига сайловга кечи билан ўн беш кун қолганида маълум қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари сайловга тайёргарликнинг бориши ва сайлов қандай ўтаётганлигини ёритиб борадилар.

II. САЙЛОВ ОКРУГЛАРИ ВА САЙЛОВ УЧАСТКАЛАРИ

7-модда. Сайлов округлари тузиш

Депутатлар сайловини ўтказиш учун:

халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлашда — 60 тадан кўп бўлмаган;

халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлашда — 30 тадан кўп бўлмаган ҳудудий сайлов округи тузилади.

Ҳар бир сайлов округидан тегишли халқ депутатлари Кенгашига битта депутат сайланади.

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов ўтказувчи сайлов округлари сони аҳолининг, сайловчиларнинг сонини, ҳудудни ва бошқа маҳаллий шароитларни инобатга олган ҳолда ушбу Қонунда белгиланган нормалар доирасида тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан белгиланади.

Сайлов округлари тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиялари томонидан, қоида тариқасида, сайловчилар сони тенг ҳолда тузилади. Сайлов округларининг чегаралари вилоятлар, туманлар ва шаҳарларнинг маъмурий-ҳудудий тузилишини инобатга олган ҳолда белгиланади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов округлари рўйхатини уларнинг чегаралари ва сайловчилар сонини кўрсатган ҳолда сайлов тайинланганидан кейин кечи билан ўн беш кун ичида эълон қилади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 99-моддасига мувофиқ туманга бўйсунадиган шаҳарларда, шунингдек шаҳар таркибига кирувчи туманларда халқ депутатлари Кенгашлари ва тегишли Кенгашларга сайлов ўтказувчи сайлов округлари тузилмайди, депутатлар сайланмайди.

8-модда. Сайлов участкалари тузиш тартиби ва нормаси

Сайлов участкалари сайловчиларга мумкин қадар кўпроқ қулайлик яратиш мақсадида туманлар, шаҳарлар ва шаҳарлардаги туманларнинг чегараларини инобатга олган ҳолда тузилади. Сайлов участкалари ҳарбий қисмларда ҳам тузилади.

Санаторийлар, дам олиш уйлари, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда сайлов участкалари тузилиши мумкин. Бу сайлов участкалари ўзлари жойлашган ердаги сайлов округлари таркибига киради.

Сайлов участкалари туман, шаҳар ҳокимларининг тақдимномасига биноан, ҳарбий қисмларда — ҳарбий қисмлар ёки ҳарбий қўшилмалар командирларининг тақдимномасига биноан туман, шаҳар сайлов комиссиялари томонидан тузилади.

Сайлов участкалари сайлов тайинланганидан кейин ўттиз кундан кечикмай тузилади. Ҳарбий қисмларда, олис ва бориш қийин бўлган ерларда ҳам сайлов участкалари ана шу муддатда, айрим ҳолларда эса — истисно тариқасида сайловга камида беш кун қолганида тузилади.

Сайлов участкалари, қоида тариқасида, камида 20 нафар ва кўпи билан 3000 нафар сайловчидан иборат этиб тузилади.

Овоз беришни ташкил этиш учун ҳар бир сайлов участкасига туман, шаҳар ҳокимлиги бино ажратади.

Туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов участкаларининг тартиб рақамини белгилайди ҳамда участка сайлов комиссиясининг ва овоз бериш биносининг манзилини кўрсатган ҳолда ҳар бир сайлов участкасининг чегаралари тўғрисида сайловчиларни хабардор этишни ташкил қилади.

III. САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ

9-модда. Сайлов комиссиялари тизими

Сайловни ташкил этиш ва ўтказиш учун:

халқ депутатлари вилоят Кенгашига сайлов ўтказувчи вилоят сайлов комиссияси;

халқ депутатлари туман Кенгашига сайлов ўтказувчи туман сайлов комиссияси;

халқ депутатлари шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссияси;

округ сайлов комиссиялари;

участка сайлов комиссиялари тузилади.

10-модда. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясини тузиш

Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан ўн кун ичида комиссия раиси ва 6 — 14 нафар бошқа аъзосидан иборат таркибда тузилади.

Комиссия раисининг ўринбосари ва комиссия котиби комиссиянинг биринчи мажлисида унинг аъзолари орасидан сайланади. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ўз таркиби, жойлашган манзили ва телефон рақамларига доир маълумотларни расмий маҳаллий матбуот органларида эълон қилади.

11-модда. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг ваколатлари

Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси:

1) тегишли ҳудудда ушбу Қонуннинг ижросини назорат қилади, унинг бир хил тарзда қўлланилишини таъминлайди ва сайловни ташкил этишга доир масалалар юзасидан изоҳлар бериб боради;

2) тегишинча халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи сайлов округларини тузади, уларга ном ва тартиб рақами беради;

3) тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларини тузади ва уларнинг жойлашган манзили тўғрисидаги маълумотларни эълон қилади;

4) тегишли сайлов комиссияларининг фаолиятини йўналтириб боради, уларнинг таркибига ўзгартишлар киритиш тартибини белгилайди, округ ва участка сайлов комиссияларининг қарорларини башарти бу қарорлар ушбу Қонунга зид бўлса, мустақил тарзда ёки вилоят, туман, шаҳар прокурорининг тақдимномасига биноан бекор қилиши мумкин;

5) депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялардан, ҳокимиятнинг вакиллик органларидан ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан тегишли ҳужжатларни қабул қилиб олади;

6) тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатлигига номзодларни рўйхатга олади ва улар тўғрисидаги маълумотларни эълон қилади;

7) депутатликка номзодлар сайлов кампаниясида иштирок этишлари учун тенг шароитлар таъминлайди;

8) пул маблағларини тегишли сайлов комиссиялари ўртасида тақсимлайди, сайлов комиссиялари бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминланишини назорат қилади, сайловни моддий-техника жиҳатидан таъминлашга доир бошқа масалаларни кўриб чиқади;

9) тегишли халқ депутатлари Кенгаши сайловига доир сайлов бюллетенлари, сайловчилар рўйхатлари, сайлов комиссиялари баёнлари, сайлов варақалари, ўз муҳри, сайловга оид бошқа ҳужжатларнинг шаклларини тасдиқлайди ва тайёрланишини таъминлайди;

10) сиёсий партиялар, маҳаллий давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва жамоат бирлашмалари вакилларининг сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан ахборотларини тинглайди;

11) тегишли халқ депутатлари Кенгашига ўтказилган сайлов якунларини чиқаради, сайланган депутатларни рўйхатга олади, сайлов якунларига доир маълумотларни ва сайланган депутатларнинг рўйхатини матбуотда эълон қилади;

12) депутатларнинг ваколатларини текшириш учун зарур ҳужжатларни тегишли халқ депутатлари Кенгашининг Мандат комиссиясига топширади;

13) такрорий сайлов ўтказиш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилади;

14) тегишли сайлов комиссияларининг қарорлари ва хатти-ҳаракатлари устидан тушган ариза ҳамда шикоятларни кўриб чиқади ва улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

15) ушбу Қонун жиноий жавобгарликка тортишга сабаб бўладиган тарзда бузилганлигига доир материалларни прокуратура органларига оширади;

16) сайловни ўтказиш ва уни ташкил этиш билан боғлиқ ҳужжатлар архивларга ўтказилишини таъминлайди;

17) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

12-модда. Округ сайлов комиссиясини тузиш

Округ сайлов комиссияси тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан йигирма кун ичида комиссия раиси, раисининг ўринбосари, котиби ва 6 — 8 нафар бошқа аъзосидан иборат таркибда тузилади.

13-модда. Округ сайлов комиссиясининг ваколатлари

Округ сайлов комиссияси:

1) сайлов округи ҳудудида ушбу Қонун ижросини назорат қилади;

2) сайлов участкаларининг манзилини округ сайловчиларининг эътиборига етказади;

3) депутатликка номзодларнинг сайлов кампаниясида иштирок этишлари учун тенг шароитлар таъминлайди;

4) тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган депутатликка номзодларга гувоҳномалар беради:

5) депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этишга кўмаклашади;

6) депутатликка номзодларнинг ишончли вакилларини рўйхатга олади ва уларга тегишли гувоҳномалар беради;

7) сиёсий партиялар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакилларининг, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан ахборотларини тинглайди;

8) сайловчиларнинг рўйхатлари тузилиши ва ҳамма танишиб чиқиши учун тақдим этилишини кузатиб боради;

9) сайлов округи бўйича сайлов бюллетени матнини тасдиқлайди ва участка сайлов комиссияларини сайлов бюллетенлари билан таъминлайди;

10) сайлов округи бўйича сайлов натижаларини аниқлайди ва тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига тақдим этади;

11) такрорий овоз бериш ва такрорий сайлов, шунингдек бўшаб қолган ўринга депутат сайлови ўтказилишини ташкил этади;

12) участка сайлов комиссияларининг қарорлари ва хатти-ҳаракатлари устидан тушган ариза ҳамда шикоятларни кўриб чиқади ва улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

13) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

14-модда. Участка сайлов комиссиясини тузиш

Участка сайлов комиссияси туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан эллик кун ичида 5-19 нафар аъзодан, шу жумладан, раис, раис ўринбосари ва котибдан иборат таркибда тузилади. Башарти, комиссия 7 нафаргача аъзодан иборат таркибда тузилса, раис ва котиб сайланади.

Участка сайлов комиссияси таркибининг сони зарур ҳолларда кўпайтирилиши ёки камайтирилиши мумкин.

15-модда. Участка сайлов комиссиясининг ваколатлари

Участка сайлов комиссияси:

1) участка бўйича сайловчиларнинг рўйхатини тузади;

2) сайловчиларни сайловчилар рўйхати билан таништиради, рўйхатда йўл қўйилган хатолар ва ноаниқликлар тўғрисидаги аризаларни қабул қилади ва кўриб чиқади ҳамда рўйхатга тегишли ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалани ҳал этади;

3) сайлов куни ўз турар жойида бўлиш ва овоз беришда иштирок этиш имкониятига эга бўлмаган сайловчилардан сайлов варақаси солинган ёпиқ ҳолдаги конвертларни қабул қилиб олади;

4) аҳолини сайлов куни ва овоз бериш жойи тўғрисида хабардор этади;

5) овоз бериш биноси ва сайлов қутилари ҳамда бошқа сайлов ашёлари тайёрлаб қўйилишини таъминлайди;

6) сайлов куни сайлов участкасида овоз беришни ташкил этади;

7) сайлов участкасида берилган овозларни ҳисоблаб чиқади;

8) сайловга тайёргарлик кўриш ва овоз беришни ташкил этиш масалалари юзасидан тушган ариза ва шикоятларни кўриб чиқади ҳамда улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

9) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

16-модда. Сайлов комиссияларига аъзолик

Комиссиянинг аъзоси шахсан берган аризасига мувофиқ, шунингдек ваколатларидан маҳрум этилгани тақдирда ўз вазифасини бажаришдан озод қилиниши мумкин.

Комиссия аъзосини ваколатларидан маҳрум этиш ҳуқуқи комиссияни тузган органга тегишли бўлиб, комиссия аъзоси ушбу Қонун талабларини бузгани ёки ўз вазифаларини мунтазам равишда эътиборсиз қолдириб келгани тақдирда ўз ваколатларидан маҳрум этилади.

Зарурат бўлганда сайлов комиссиясининг янги аъзоси Ушбу Қонунда белгиланган тартибда тайинланади.

Сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби ва бошқа аъзолари сиёсий партияларнинг аъзоси бўлишлари мумкин эмас. Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар сайлов комиссияларига аъзо бўлишлари мумкин эмас.

Бир шахс фақат битта сайлов комиссиясига аъзо бўлиши мумкин.

17-модда. Сайлов комиссияларининг ишини ташкил этиш ва уларнинг ваколат муддати

Башарти, сайлов комиссиясининг мажлисида комиссиянинг мажлис ўтказилаётган кундаги мавжуд таркибининг камида учдан икки қисми иштирок этса, мажлис ваколатли ҳисобланади. Комиссия қарори очиқ овоз бериш орқали комиссия умумий таркибининг кўпчилик овози билан қабул қилинади. Қарорга рози бўлмаган комиссия аъзолари ўзларининг алоҳида фикрларини билдиришга ҳақлидирлар, бу фикр ёзма шаклда баёнга илова қилинади. Агар овозлар тенг бўлиниб қолса, раислик қилувчининг овози ҳал қилувчи кучга эга бўлади.

Сайлов комиссиясининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарори қуйи сайлов комиссияларининг, шунингдек тегишли маҳаллий давлат органлари, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмаларининг, меҳнат жамоалари ва ҳарбий қисмларнинг, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг ижроси учун мажбурийдир.

Сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби ёки аъзоларидан бошқа бири комиссиянинг қарорига биноан сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ишлаб чиқариш ёки хизмат вазифаларини бажаришдан озод қилиниши мумкин. Бунда сайловни ўтказиш учун ажратиладиган маблағлар ҳисобидан унинг ўртача ойлик иш ҳақи сақлаб қолинади.

Давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар сайлов комиссияларига ўз ваколатларини амалга оширишлари учун ёрдам беришлари, уларнинг иши учун зарур маълумотларни тақдим этишлари шарт.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун керакли бинолар ва жиҳозларни сайлов комиссиялари ихтиёрига бепул бериб турадилар.

Сайлов комиссияси сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан тегишли маҳаллий давлат органлари ва жамоат бирлашмалари органларига, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига, мансабдор шахсларга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Улар кўпи билан уч кун ичида комиссия ўртага қўйган масалани қараб чиқишлари ва сайлов комиссиясига жавоб қайтаришлари шарт.

Округ ва участка сайлов комиссиялари тегишли халқ депутатлари Кенгаши тегишли сайлов округлари бўйича халқ депутатларининг ваколатларини эътироф этганидан кейин ўз фаолиятларини тўхтатадилар.

Вилоят, туман ва шаҳар сайлов комиссиялари тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов ўтказувчи барча сайлов округларида депутатлар сайлаб бўлинганидан кейин ўз фаолиятларини тўхтатадилар.

18-модда. Сайлов комиссияларининг қарорлари устидан тушган шикоятларни қараб чиқиш

Депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партияларнинг органлари, ҳокимиятнинг вакиллик органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, депутатликка номзодлар, кузатувчилар ва сайловчилар сайлов комиссияларининг қарорлари устидан юқори сайлов комиссиясига ёки судга қарор қабул қилинганидан кейин ўн кун ичида шикоят билан мурожаат этишлари мумкин. Шикоят келиб тушганидан кейин уч кун ичида, агар сайловга олти кундан кам вақт қолган бўлса, дарҳол кўриб чиқилиши лозим.

IV. САЙЛОВНИ ТАЙИНЛАШ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН, ШАҲАР КЕНГАШЛАРИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИШ ВА УЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ

19-модда. Депутатлар сайловини тайинлаш

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлови, қоида тариқасида, бир вақтда ўтказилади ва депутатларнинг ваколат муддати тугашига кечи билан уч ой қолганида Олий Мажлис томонидан тайинланади.

Сайлов тайинланганидан кейин кечи билан уч кун ичида сайлов куни тўғрисида матбуотда ва бошқа оммавий ахборот воситаларида маълум қилинади.

20-модда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят Кенгашлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқига сиёсий партиялар, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари эгадирлар.

Халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқига сиёсий партиялар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари эгадирлар.

Сиёсий партия сайлов тайинланган кундан камида олти ой олдин қонунда белгиланган тартибда рўйхатга олинган тақдирдагина депутатликка номзодлар кўрсатиши мумкин.

21-модда. Сайловда иштирок этиш учун сиёсий партиялар тақдим этадиган ҳужжатлар

Депутатликка номзодлар кўрсатиш учун сиёсий партия сайлов тайинланганидан кейин йигирма кун ичида тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши лозим:

сиёсий партиянинг тегишли вилоят, туман, шаҳар органи раҳбари имзолаган сайловда қатнашиш тўғрисидаги ариза;

сиёсий партия сайлов тайинланган кундан камида олти ой олдин рўйхатга олинганлиги тўғрисида маълумотнома.

Мазкур ҳужжатлар тақдим этилганидан кейин тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сиёсий партия вакилига ариза қабул қилинган кун қайд этилган маълумотнома беради. Сайлов комиссияси тақдим этилган ҳужжатлар асосида партиянинг сайловда қатнашишига ижозат бериш ёки бермаслик тўғрисида беш кун муддатда узил-кесил қарор қабул қилади. Сайловда иштирок этувчи партияларнинг рўйхати аризалар келиб тушиши навбатига қараб тегишли вилоят, туман, шаҳар матбуотида эълон қилинади.

22-модда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш тартиби

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлигига номзодлар кўрсатиш сайлов куни тайинланганидан кейин йигирма бешинчи кундан эътиборан бошланади ва сайловга қирқ беш кун қолганида тўхтатилади.

Халқ депутатлари вилоят Кенгашлари депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг вилоят органлари томонидан ҳамда халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари сессияларида кўрсатилади.

Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг тегишли туман, шаҳар органлари томонидан ҳамда фуқаролар йиғинлари (вакилларининг йиғилишлари)да кўрсатилади.

Сиёсий партиялар, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тегишли ҳудудда жойлашган ҳар бир сайлов округи бўйича биттадан депутатликка номзод кўрсатишга ҳуқуқлидирлар. Башарти, тегишли халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи сайлов округи ҳудудида икки ва ундан ортиқ ўзини ўзи бошқариш органи жойлашган бўлса, депутатликка номзод бу органлар вакилларининг йиғилишида кўрсатилади. Йиғилишда иштирок этадиган вакиллар нормасини тегишли туман, шаҳар сайлов комиссияси белгилайди.

Депутатликка, қоида тариқасида, тегишли вилоят, туман ёки шаҳар ҳудудида ишловчи ёки яшовчи фуқаролар номзод этиб кўрсатиладилар. Бир шахс тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи фақат битта сайлов округи бўйича депутатликка номзод этиб кўрсатилиши мумкин. Депутатликка номзодлар танлаш тартибини сиёсий партиялар, ҳокимиятнинг вакиллик органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг ўзлари белгилайдилар.

Сиёсий партиялар фақат ўз партияси аъзоларини ёки партиясизларни, вакиллик ҳокимиятининг туман, шаҳар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари эса, шахсларни у ёки бу партияга мансублигидан қатъи назар, депутатликка номзод этиб кўрсатишга ҳуқуқлидир. Депутатликка номзодлар кўрсатилганлиги тўғрисида баён тузилади.

Сиёсий партия тегишли органининг, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашининг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг раҳбари депутатликка номзодларни рўйхатга олиш илтимоси баён этилган ариза билан тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига мурожаат қилади. Аризага қуйидагилар илова қилинади:

сиёсий партия тегишли органининг, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашининг, фуқаролар йиғинининг (вакиллар йиғилиши) ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари йиғилишининг депутатликка номзодлар кўрсатиш тўғрисидаги қарори;

сиёсий партия тегишли органининг, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашининг, фуқаролар йиғини (вакиллар йиғилиши)нинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари йиғилишининг депутатликка номзод кўрсатиш тўғрисидаги баёни. Баёнда депутатликка номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси, касби, лавозими (машғулотининг тури), иш ва яшаш жойи, партияга мансублиги, шунингдек сайлов округининг номи ва тартиб рақами кўрсатилади;

депутатликка номзоднинг тегишли сайлов округидан номзоди овозга қўйилишига рози эканлиги тўғрисидаги аризаси;

ушбу Қонун 23-моддасининг иккинчи қисмида қайд этиб ўтилган шахслар учун, улар депутат этиб сайлангудек бўлсалар, эгаллаб турган лавозимларидан бўшаш тўғрисидаги аризалари.

Ҳужжатларни тақдим этган шахсга тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳужжатлар қабул қилиб олинган сана ва вақт кўрсатилган маълумотнома беради.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси етти кун ичида тақдим этилган ҳужжатларни текшириб чиқади ва уларнинг ушбу Қонун талабларига қай даражада мувофиқлиги тўғрисида ўз хулосасини беради.

Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси рўйхатга олиш учун тақдим этилган ҳужжатларда аниқланган номувофиқликлар ва ушбу Қонун талабларидан четга чиқиш ҳоллари тўғрисида сиёсий партиялар тегишли органларининг, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг раҳбарларини белгиланган тартибда хабардор этади.

23-модда. Депутатликка номзодларга қўйиладиган талаблар

Қуйидагилар:

судланганлиги қонунда белгиланган тартибда бекор қилинмаган ёки олиб ташланмаган фуқаролар;

сайлов тайинланган кунга қадар сўнгги беш йил мобайнида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшамаган фуқаролар;

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ҳарбий хизматчилари, Миллий хавфсизлик хизматининг, Ички ишлар вазирлигининг, бошқа ҳарбийлаштирилган бўлинмаларнинг ходимлари;

диний ташкилотлар ва бирлашмаларнинг профессионал хизматчилари депутатликка номзод этиб рўйхатга олинмайдилар.

Судьялар ва прокуратура органларининг мансабдор шахслари депутат этиб сайлангудек бўлсалар, эгаллаб турган лавозимларидан бўшаш тўғрисида ариза берганлари тақдирдагина депутатликка номзод этиб рўйхатга олинадилар.

24-модда. Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сиёсий партиялардан, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан депутатликка номзодларни рўйхатга олиш учун ҳужжатларни қабул қилишни рўйхатга олиш муддати тугашига етти кун қолганида тўхтатади.

Ушбу Қонунга мувофиқ депутатликка номзод этиб кўрсатилган шахсга рўйхатга олинганлик гувоҳномаси берилади.

Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш сайловга ўттиз беш кун қолганида тўхтатилади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси депутатликка номзодлар рўйхатга олинганидан кейин беш кун ичида депутатликка номзоднинг фамилиясини, исми ва отасининг исмини, туғилган йилини, партияга мансублигини, эгаллаб турган лавозимини (машғулотининг турини), иш ва турар жойини, шунингдек уни депутатликка номзод этиб кўрсатган органнинг номини қайд этган ҳолда рўйхатга олинганлик тўғрисидаги хабарни маҳаллий матбуотда эълон қилади.

V. САЙЛОВОЛДИ ТАШВИҚОТИ. ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ

25-модда. Сайловолди ташвиқоти

Сайловолди ташвиқоти депутатликка номзодлар тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган кундан эътиборан бошланади.

Депутатликка номзодларга оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда, ўз сайловчилари билан ҳам йиғилишларда, ҳам сайловчилар учун қулай бўлган бошқа шаклда учрашувлар ўтказишда тенг ҳуқуқлар берилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари участка сайлов комиссияси томонидан туман, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ташкил этилади. Сайлов комиссиялари, туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари депутатликка номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган бинолар ажратадилар. Депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан йиғилишлари ва учрашувлари иш вақтидан бошқа пайтда ўтказилади. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

Давлат органлари, жамоат бирлашмалари, корхона, муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари депутатликка номзодларга сайловчилар билан учрашувлар ўтказишни ташкил этишда, зарур маълумот ва ахборот материалларини олишда ёрдам кўрсатишлари шарт.

Сиёсий партияларга ўзининг келгуси фаолият дастури билан чиқиш ҳуқуқи берилади. Партиялар ва депутатликка номзодларнинг дастурлари республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига қарши қаратилган бўлмаслиги, халқнинг соғлиғи ва маънавиятига тажовуз қилмаслиги, унда уруш, миллий адоват, ирқий ва диний хусумат тарғиботи, конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришга, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини камситувчи хатти-ҳаракатларга даъват бўлмаслиги керак.

Сайлов куни ташвиқот юритишга йўл қўйилмайди.

26-модда. Ишончли вакиллар

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига номзод уч нафарга қадар ишончли вакилга эга бўлиши мумкин. Ишончли вакиллар номзод депутат этиб сайланиши учун ташвиқот юритадилар, маҳаллий давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг органлари, сайловчилар билан ўзаро муносабатларда, шунингдек сайлов комиссияларида номзоднинг манфаатларини ҳимоя қиладилар.

Депутатликка номзод рўйхатга олингандан кейин ўз ишончли вакилларини ўзи белгилайди ва бу ҳақда округ сайлов комиссиясига маълум қилади. Сайлов комиссияси ишончли вакилларни рўйхатга олиб, уларга гувоҳнома беради.

Депутатликка номзод округ сайлов комиссиясига маълум қилган ҳолда сайловга қадар ўз ишончли вакилини истаган вақтда ваколатидан маҳрум қилиши ва уни бошқаси билан алмаштириши мумкин. Ишончли вакил истаган вақтида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилишга ҳақли.

Ишончли вакил сайлов комиссиясининг аъзоси бўлиши мумкин эмас.

27-модда. Депутатликка номзоднинг транспортда текинга юриш ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига номзод рўйхатга олинганидан кейин тегишли сайлов округи доирасида давлат пассажир транспортининг барча турларида (таксидан ва транспорт бошқа турларининг буюртма йўналишларидан ташқари) текинга юриш ҳуқуқига эга бўлади. Сайлов округидан ташқарида яшовчи депутатликка номзод ҳам сайлов округига келиш ва ундан турар жойига қайтишда ана шундай ҳуқуқдан фойдаланади.

28-модда. Депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этиш. Депутатликка номзодликдан воз кечиш

Сиёсий партия, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи сайловга қадар исталган вақтда у ёки бу шахсни депутатликка номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги ўз қарорини бекор қилиш ҳуқуқига эга. Бундай шахс тегишли вилоят, туман ёки шаҳар сайлов комиссияси томонидан депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этилади.

Сиёсий партия, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи депутатликка номзодлар кўрсатиш муддати тугагунига қадар тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига янги номзодни рўйхатга олиш тўғрисида таклиф киритиши мумкин.

(Боши. Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2-бетда).

Рўйхатга олинган депутатликка номзодлар уларни депутатликка номзод этиб кўрсатган сиёсий партия ўз фаолиятини тўхтатган тақдирда ҳам депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум бўладилар.

Депутатликка номзод сайловга қадар истаган вақтида номзодликдан воз кечиши мумкин. Бунинг учун у тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига ариза билан мурожаат қилади.

VI. САЙЛОВЧИЛАРНИНГ РЎЙХАТЛАРИ. САЙЛОВ БЮЛЛЕТЕНИ

29-модда. Сайловчиларнинг рўйхатларини тузиш

Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, рўйхат тузилаётган вақтда мазкур сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб келаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг фамилиялари сайловчилар рўйхатига киритилади.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

Сайловчилар рўйхати ҳар бир сайлов участкаси бўйича участка сайлов комиссияси томонидан тузилиб, уни комиссия раиси ва котиби имзолайди. Участка сайлов комиссияси сайловчилар рўйхатини тузиш ишида қатнашишга жамоатчилик вакилларини жалб этиши мумкин.

Туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари сайловчиларни ҳисобга олишни таъминлайдилар ва участка сайлов комиссияларига тегишли ҳудудда истиқомат қилувчи сайловчилар тўғрисида сайловчилар рўйхатини тузиш учун зарур маълумотларни берадилар.

Ҳарбий қисмлардаги сайловчи-ҳарбий хизматчиларнинг, шунингдек ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ва бошқа сайловчиларнинг рўйхатлари, башарти улар ҳарбий қисмлар жойлашган ерда истиқомат қилсалар, ҳарбий қисмларнинг командирлари тақдим этган маълумотлар асосида тузилади. Ҳарбий қисмлардан ташқарида истиқомат қилувчи ҳарбий хизматчилар ўзларининг турар жойлари бўйича умумий асосларда сайловчилар рўйхатига киритиладилар.

Санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида тузилган сайлов участкалари бўйича сайловчиларнинг рўйхатлари мазкур муассасалар (идоралар) раҳбарларининг тақдим этган маълумотлари асосида тузилади.

Сайловчиларнинг фамилиялари сайловчилар рўйхатида овоз беришни ташкил этиш учун қулай бўлган тартибда кўрсатилади.

Рўйхатда ҳар бир сайловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси ва манзили акс эттирилади.

30-модда. Фуқароларни сайловчилар рўйхатлари билан таништириш

Сайловчиларнинг рўйхатлари сайловга ўн беш кун қолганида, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган жойларда тузилган сайлов участкаларида эса — сайловга етти кун қолганида ҳамма танишиши учун тақдим қилинади. Участка сайлов комиссияси рўйхат билан танишиш жойи ва вақти тўғрисида сайловчиларни хабардор этади.

Фуқароларга участка сайлов комиссияси биносида сайловчилар рўйхати билан танишиш имконияти таъминланади.

31-модда. Сайловчилар рўйхатлари хусусида баҳслашув

Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқароси сайловчилар рўйхатидаги хато ёки ноаниқлик тўғрисида участка сайлов комиссиясига арз қилиши мумкин. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ва хатони тузатиши ёки аризачига унинг аризаси рад этилишининг асослари кўрсатилган ҳолда маълумотнома бериши шарт.

Сайлов комиссиясининг хатти-ҳаракати ва қарори устидан қонунда белгилаб қўйилган тартибда судга шикоят қилиниши мумкин.

32-модда. Сайлов бюллетени

Сайлов бюллетенига депутатликка номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми алифбо тартибида киритилиб, унинг туғилган йили, партияга мансублиги, эгаллаб турган лавозими (машғулотининг тури) ва уни депутатликка номзод этиб кўрсатган органнинг номи кўрсатилади.

Бюллетенлар давлат тилида, шунингдек тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан сайлов округи аҳолисининг кўпчилиги муомала қиладиган тилларда нашр этилади.

33-модда. Сайлов бюллетенларини етказиб бериш

Участка сайлов комиссиялари сайлов бюллетенларини округ сайлов комиссияларидан кечи билан сайловга уч кун қолганида оладилар. Бюллетенлар берилганлиги ва олинганлигини тегишли округ ва участка сайлов комиссияларининг раиси ёки раис ўринбосари ёхуд котиби ўз имзоси билан тасдиқлайди.

VII. ОВОЗ БЕРИШ ВА САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИНИ АНИҚЛАШ

34-модда. Овоз бериш биноси

Овоз бериш махсус ажратилган биноларда ўтказилиб, бу биноларда яширин овоз бериш учун етарли миқдордаги кабина ёки хоналар жиҳозланган, сайлов бюллетенларини бериш учун жой ажратилган ва сайлов қутилари қўйилган бўлиши лозим. Сайлов қутилари уларнинг ёнига овоз берувчилар албатта яширин овоз бериш кабиналари ёки хоналаридан ўтиб борадиган қилиб жойлаштирилади. Овоз бериш биносида бошқа ҳеч қандай сиёсий тадбир ўтказилишига рухсат этилмайди. Бинони жиҳозлаш ва унда зарур тартибни сақлаб туриш масъулияти участка сайлов комиссияси зиммасида бўлади.

35-модда. Овоз бериш вақти ва жойи

Овоз бериш сайлов куни соат 7 дан соат 20 гача ўтказилади. Овоз бериш вақти ва жойи тўғрисида участка сайлов комиссияси сайловчиларни кечи билан сайловга ўн кун қолганида хабардор қилади.

Ҳарбий қисмларда, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, шунингдек олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда тузилган сайлов участкаларида, башарти рўйхатга киритилган барча сайловчилар овоз бериб бўлган бўлса, участка сайлов комиссияси исталган вақтда овоз бериш тугаганлигини эълон қилиши мумкин.

36-модда. Овоз беришнинг бошланиши

Сайлов куни овоз бериш биноси участка сайлов комиссияси аъзоларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлгандагина очилади. Раис сайлов комиссиясининг аъзолари ҳозирлигида сайлов қутисини муҳрлайди, сайлов бюллетенларини, сайловчиларнинг рўйхатларини сайлов комиссияси аъзолари ўртасида тақсимлайди ҳамда сайлов бошланганлигини эълон қилади. Бюллетенларнинг умумий сони алоҳида ҳужжат билан расмийлаштирилади.

37-модда. Сайловчининг шахсини аниқлаш

Овоз бериш биносига келгач, сайловчи участка сайлов комиссиясининг аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатади ҳамда сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Шундан кейин унга сайлов бюллетени берилади.

Бирор-бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига кирмай қолган сайловчиларнинг фамилиялари сайловчининг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан сайловчилар рўйхати иловасига киритилади.

38-модда. Овоз бериш тартиби

Сайлов бюллетени овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинаси ёки хонасида тўлдирилади. Сайлов бюллетенини тўлдириш вақтида овоз берувчидан бошқа шахсларнинг ҳозир бўлиши тақиқланади. Сайлов бюллетенини мустақил равишда тўлдириш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз хоҳишига кўра, сайлов комиссияси таркибига кирмаган шахсни кабина ёки хонага таклиф қилишга ҳақлидир.

Сайловда сайловчи ўзи қарши овоз бераётган номзодларнинг сайлов бюллетенидаги фамилияларини ўчиради.

Тўлдирилган бюллетенни овоз берувчи сайлов қутисига ташлайди.

Бузиб қўйилган сайлов бюллетени сайловчининг илтимосига кўра янгиси билан алмаштирилиши мумкин. Бузиб қўйилган сайлов бюллетенлари ҳисобга олиниши, бекор қилиниши ва алоҳида сақланиши лозим.

Сайлов куни ўз турар жойида бўлиш имкониятига эга бўлмаган сайловчи ўз турар жойидаги участка сайлов комиссиясидан сайлов варақасини талаб қилиб олиб, бир қарорга келгач, тўлдирилган сайлов варақасини конвертга солиб, уни ёпиқ ҳолда участка комиссиясида қолдириши мумкин. Сайловчи сайлов варақасини олганлиги ҳақида сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Сайлов варақасининг шакли тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

Айрим сайловчилар саломатлигининг яхши эмаслиги ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмаганлари тақдирда, участка сайлов комиссияси уларнинг илтимосига кўра комиссия аъзоларига овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этишни топширади.

39-модда. Сайлов участкасида овозларни санаб чиқиш

Овоз бериш тугагач, сайлов қутиларини очишдан олдин участка сайлов комиссиясининг аъзолари иштирокида сайлов варақалари солинган ёпиқ конвертлар қутиларга ташланади. Фойдаланилмаган барча сайлов бюллетенлари участка сайлов комиссияси томонидан санаб чиқилади ва бекор қилинади.

Сайлов қутилари комиссия раиси овоз бериш тугаганлигини эълон қилганидан кейин участка сайлов комиссияси томонидан очилади. Овоз бериш тугагунига қадар сайлов қутиларини очиш тақиқланади.

Участка сайлов комиссияси участкадаги сайловчиларнинг умумий сонини, сайлов бюллетени ва варақаси олган сайловчиларнинг сонини аниқлайди.

Участка сайлов комиссияси сайлов участкасида тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов бўйича ҳар бир сайлов округи ва ҳар бир номзод бўйича берилган овозларни алоҳида-алоҳида санаб чиқади.

Сайлов қутиларидаги сайлов бюллетенлари ва варақаларига асосан комиссия (мазкур сайлов участкаси доирасидаги ҳар бир сайлов округи бўйича):

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг умумий сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозлар сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Сайловчилар томонидан бюллетенларга ва сайлов варақаларига қўшимча тарзда ёзилган фуқароларнинг фамилиялари бўйича берилган овозлар ҳисобга олинмайди.

Белгиланмаган намунадаги сайлов бюллетенлари ва варақалари, шунингдек овоз бериш чоғида биттадан ортиқ номзоднинг фамилияси қолдирилган бюллетенлар ва варақалар ҳақиқий эмас деб топилади. Сайлов бюллетени, варақасининг ҳақиқийлиги шубҳа туғдирса, масала участка сайлов комиссияси томонидан овозга қўйиш орқали ҳал этилади.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссиясининг мажлисида қараб чиқилиб, ҳар бир сайлов округи бўйича тузиладиган баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли округ сайлов комиссиясига тақдим этилади.

40-модда. Округ бўйича сайлов натижаларини аниқлаш

Участка сайлов комиссияларининг баёнлари асосида округ сайлов комиссияси:

округ бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Округ бўйича сайлов натижалари сайлов комиссияси мажлисида аниқланади ва баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига тақдим этилади.

41-модда. Депутатлар сайловининг натижаларини аниқлаш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида:

вилоят, туман, шаҳар бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

депутатликка номзодлар кўрсатган ҳар бир сиёсий партияни ёқлаб берилган овозларнинг умумий сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Овоз беришда иштирок этган сайловчилар ярмидан кўпининг овозини олган депутатликка номзод сайланган деб ҳисобланади.

Башарти, сайловда сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярмидан ками иштирок этган бўлса — сайлов ўтмаган деб топилади.

Сайлов чоғида йўл қўйилиб, оқибат натижада овоз бериш якунларига таъсир қилган қоидабузарлик туфайли сайлов умуман вилоят, туман, шаҳар бўйича ёки айрим сайлов округлари ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ўтмаган деб топилиши мумкин. Сайловни ҳақиқий эмас деб топишга доир қарор тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади ва бу қарор устидан сайлов якунлари эълон қилинган кундан эътиборан ўн кун ичида судга шикоят қилиниши мумкин.

Айрим сайлов участкалари бўйича сайлов ҳақиқий эмас деб топилгани тақдирда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан ана шу участкалар бўйича овоз бериш натижалари, башарти, бу натижаларсиз ҳам сайлов умуман ҳақиқий деб топилиши мумкин бўлса, сайловнинг умумий натижаларидан чиқариб ташланади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов якунлари бўйича баён тузади ва қарор қабул қилади.

42-модда. Такрорий овоз бериш

Башарти, сайлов округи бўйича депутатликка икки нафардан ортиқ номзод қўйилган бўлса-ю, улардан бирортаси ҳам сайланмаса, округ сайлов комиссияси энг кўп овоз олган икки нафар номзод бўйича округда такрорий овоз бериш ўтказиш ҳақида қарор қабул қилади ва бу хусусда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳамда округ сайловчиларини хабардор қилади. Такрорий овоз бериш икки ҳафта ичида ушбу Қонуннинг талабларига риоя этган ҳолда ўтказилади.

Такрорий овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган депутатликка номзод, башарти, рўйхатга киритилган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овоз беришда иштирок этган ва уни ёқлаб берилган овозлар сони унга қарши берилган овозлар сонидан кўп бўлса, сайланган деб ҳисобланади.

43-модда. Такрорий сайлов

Қуйидаги ҳолларда:

а) башарти, сайлов округи бўйича сайлов ўтмаган ёхуд ҳақиқий эмас деб топилган бўлса;

б) башарти такрорий овоз бериш сайланган депутатни аниқлаш имконини бермаган бўлса;

в) башарти сайлов округи бўйича депутатликка кўпи билан икки номзод овозга қўйилган бўлса ва улардан бирортаси ҳам сайланмаган бўлса;

г) башарти вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ушбу Қонун 45-моддасининг учинчи қисмида кўрсатиб ўтилган сабабга кўра депутатни рўйхатга олишни рад этган бўлса, такрорий сайлов ўтказилади.

Такрорий сайлов тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг топшириғига биноан округ сайлов комиссияси томонидан ўтказилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси такрорий сайлов янги таркибдаги округ ва участка сайлов комиссиялари томонидан ўтказилиши зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин. Овоз бериш асосий сайлов ўтказиш учун тузилган аввалги сайлов участкаларида ва сайловчиларнинг рўйхатлари бўйича ўтказилади.

Асосий сайловни ўтказиш вақтида номзоди кўрсатилган ва депутатликка номзод этиб рўйхатга олинган шахс мазкур округ ва бошқа округдаги такрорий сайлов чоғида тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатлигига номзод этиб кўрсатилиши мумкин эмас.

Такрорий сайлов асосий сайловдан кейин кечи билан бир ой ичида ўтказилади. Сайлов комиссияларини тузиш, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш ва бошқа тадбирлар ушбу Қонунда белгиланган тартибда ўтказилади.

44-модда. Бўшаб қолган ўринларга депутатлар сайлови ўтказиш

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши айрим депутатларнинг ваколатларини ҳақиқий эмас деб топган тақдирда, шунингдек, депутат чақириб олинган тақдирда, бошқа сабабларга кўра депутатлик ваколатлари муддатидан олдин тўхтатилган ҳолларда тегишли сайлов округларида депутатлик ўрни бўшаб қолган вақтдан бошлаб икки ой ичида янги сайлов ўтказилади. Сайлов тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан сайлов ўтказилишига кечи билан бир ой қолганда тайинланади ва ушбу Қонуннинг талабларига риоя қилган ҳолда ташкил этилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси тузилмайди. Унинг вазифаларини округ сайлов комиссияси амалга оширади. Округ сайлов комиссияси сайловга йигирма беш кун қолганида, участка сайлов комиссиялари эса — ўн беш кун қолганида тузилади. Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш сайловга ўн беш кун қолганида тўхтатилади.

Тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши ваколат муддатининг тугашига олти ойдан кам вақт қолганида депутатнинг ўрни бўшаб қолса, бўшаб қолган ўринга янги депутат сайлови ўтказилмаслиги мумкин.

VIII. ДЕПУТАТЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ ВА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИНИ ЭЪЛОН ҚИЛИШ

45-модда. Депутатларни рўйхатга олиш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида сайланган депутатларни рўйхатга олади ва бу ҳақда уларни хабардор этади.

Ушбу Қонун 23-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган шахслар тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутати этиб сайлансалар, тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига депутатнинг мақомига тўғри келмайдиган вазифаларни ўз зиммаларидан соқит қилганликлари тўғрисида ёзма равишда маълум қилишлари шарт.

Муайян сиёсий партиядан тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига кўрсатилган ҳамма номзодлар, башарти улар сайловда овоз беришда иштирок этган тегишли вилоят, туман, шаҳар барча сайловчиларининг камида беш фоизи овозини тўпламаган бўлсалар, депутат этиб рўйхатга олинмайдилар.

46-модда. Депутатлар сайловининг якунларини эълон қилиш

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотни ва сайланган депутатларнинг рўйхатини тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси алифбо тартибида депутатларнинг фамилиясини, исми ва отасининг исмини, туғилган йилини, партияга мансублигини, эгаллаб турган лавозимини (машғулотининг турини), иш ва турар жойини, сайлов округининг тартиб рақами ва кунини кўрсатган ҳолда кўпи билан ўн кун ичида матбуотда эълон қилади.

IX. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

47-модда. Депутатнинг гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишони

Округ сайлов комиссияси тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатларининг рўйхати матбуотда эълон қилинганидан кейин округдан сайланган депутатга унинг сайланганлиги тўғрисида гувоҳнома беради.

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан депутатнинг ваколатлари тасдиқланганидан кейин унга берилган депутат этиб сайланганлиги тўғрисидаги гувоҳнома халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатининг гувоҳномаси билан алмаштирилади. Депутатга белгиланган намунадаги кўкракка тақиладиган нишон берилади.

48-модда. Сайловнинг молиявий таъминоти

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ харажатлар Ўзбекистон Республикасининг давлат маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Депутатликка номзодларни бошқа маблағлар ҳисобидан молиявий таъминлаш ва ўзга тарзда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тақиқланади.

Ўзбекистон Республикасининг сиёсий партиялари, жамоат бирлашмалари, корхоналари, муассасалари, ташкилотлари ва фуқаролари ўз маблағларини ихтиёрий равишда сайлов ўтказиш учун беришлари мумкин. Бу маблағларни вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиялари сайлов кампаниясида фойдаланиш учун қабул қилиб олади.

49-модда. Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисидаги Қонунни бузганлик учун жавобгарлик

Сайловчиларнинг сайлаш ва сайланиш, сайловолди ташвиқоти олиб бориш ҳуқуқларини амалга оширишларига зўравонлик, алдаш, таҳдид қилиш ёки бошқа йўл билан тўсқинлик қилувчи шахслар, шунингдек сохта сайлов ҳужжатлари тузган, овозларни атайин нотўғри санаб чиққан, яширин овоз бериш тартибини бузган ёки ушбу Қонун бошқача тарзда бузилишига йўл қўйилган сайлов комиссияларининг аъзолари, бошқа мансабдор шахслар, сиёсий партияларнинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг вакиллари Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортиладилар. Депутатликка номзод тўғрисида сохта маълумотлар эълон қилган ёки уларни ўзгача тарзда тарқатган шахслар ҳам жавобгарликка тортиладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1989 йил 20 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари маҳаллий Советлари депутатлари сайлови ҳақида»ги Қонуни янги чақириқ халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тайинланган кундан эътиборан ўз кучини йўқотди деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ФУҚАРОЛАР САЙЛОВ ҲУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ фуқароларнинг референдумларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловида қатнашиши орқали амалга оширилади.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Конституция, ушбу Қонун ва бошқа қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган сайлов ҳуқуқлари давлат муҳофазасидадир.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий ва мулкий мавқеи, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусиятидан қатъи назар тенг сайлов ҳуқуқига эгадирлар.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Ҳар бир фуқаро-сайловчи бир овозга эга.

Ўзбекистон Республикасининг 35 ёшдан кичик бўлмаган фуқаролари Ўзбекистон Республикасининг Президенти этиб сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 25 ёшга тўлган фуқаролари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг, сайлов кунигача 21 ёшга тўлган фуқаролари ҳокимиятнинг маҳаллий вакиллик органларига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

5-модда. Фуқароларнинг сайлов ҳуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди, сайлов тўғрисидаги қонунларда белгилаб қўйилган талаблар бундан мустаснодир.

6-модда. Сайловчилар қаерда бўлишларидан қатъи назар, уларга референдумларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловларида бевосита қатнашиш ҳуқуқи кафолатланади.

7-модда. Сайловчилар ўз хоҳиш-иродаларини эркин билдириш ва яширин овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар. Участка сайлов комиссиялари овоз беришни махсус ажратилган биноларда ташкил этиб, фуқароларга хоҳиш-иродани эркин ва яширин равишда билдириш имкониятини яратадилар.

Сайловчиларнинг хоҳиш-ирода билдиришларини назорат этишга йўл қўйилмайди.

8-модда. Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, тегишли сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб турган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайловчилар рўйхатига киритилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

9-модда. Сайловчиларга участка сайлов комиссиясининг биносида сайловчилар рўйхати билан олдиндан танишиб чиқиш имконияти таъминланади.

10-модда. Сайловчи сайловчилар рўйхатидаги хато ва ноаниқликлар тўғрисида сайлов комиссиясига арз қилиш ҳуқуқига эга. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ҳамда ёки хатони тузатиши, ёки аризачига унинг аризаси асосли тарзда рад этилганлиги тўғрисидаги маълумотномани бериши шарт.

11-модда. Бирор бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига вақтида кирмай қолган сайловчи унинг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан участка сайлов комиссияси томонидан рўйхатга киритилади.

12-модда. Сайловчилар умумхалқ овозига қўйилган қарорларни, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига кўрсатилган номзодларни ва ҳокимиятнинг вакиллик органларига кўрсатилган номзодларни ёқлаб ёки уларга қарши ташвиқот юритиш ҳуқуқига эгадирлар.

Сайловчиларга ўз ижтимоий фаолликларини Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ митинглар, йиғилишлар ва намойишлар шаклида амалга ошириш ҳуқуқи кафолатланади.

13-модда. Давлат ҳокимияти органлари сайловолди учрашувлари ўтказиш учун сайловчиларга жиҳозланган бинолар, зарур маълумот ва ахборот материаллари бериб туришлари шарт. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

14-модда. Бутун сайлов кампанияси кенг ошкоралик асосида тузилади. Ҳар бир сайловчи сайлов давомида сайлов округлари ва участкаларини тузишга, сайлов комиссияларининг таркиби, комиссиялар жойлашган манзил ва иш вақтига, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунларига доир ахборотни излаш, олиш ва тарқатиш ҳуқуқига эга.

Тегишли сайлов комиссияларининг сайлов округлари ва участкаларини тузиш, сайлов комиссияларининг таркиби тўғрисидаги, шунингдек депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунлари ҳақидаги қарорлари матбуотда эълон қилинади.

15-модда. Сайловчилар сайловда иштирок этаётган сиёсий партиялар ва айрим номзодларнинг келгуси фаолият дастури билан танишиш ҳуқуқига эгадирлар.

16-модда. Сайлов ҳуқуқига эга, бирон бир сиёсий партиянинг аъзоси бўлмаган, депутатликка номзод ёки унинг ишончли вакили этиб кўрсатилмаган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайлов комиссияларининг аъзоси бўлишлари мумкин.

17-модда. Овоз бериш куни сайловчиларга бузиб қўйилган сайлов бюллетенини янгиси билан алмаштириб олиш ҳуқуқи кафолатланади. Сайлов бюллетенини алмаштириб беришни тегишли участка сайлов комиссияси амалга оширади.

18-модда. Сайлов куни ўз турар жойида бўлиш имкониятига эга бўлмаган сайловчилар олдиндроқ овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар.

Тегишли участка сайлов комиссияси сайловчиларнинг талабига кўра белгиланган шаклда бўлган, депутатликка номзодлар тўғрисида тегишли маълумотлар қайд этилган сайлов варақаларини беради. Сайловчилар тўлдирилган сайлов варақасини ёпиқ конвертда участка сайлов комиссияси аъзоларидан бирида қолдиришлари мумкин.

19-модда. Саломатлигининг ҳолати ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмайдиган сайловчилар участка сайлов комиссиясига тегишли илтимос билан мурожаат этиш ҳуқуқига эга, бу комиссия овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этиши шарт.

20-модда. Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқаросига унинг сайлов ҳуқуқлари суд йўли билан ҳимоя этилиши, сайлов комиссияларининг, давлат органларининг, мансабдор шахсларнинг, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш имкониятлари кафолатланади.

21-модда. Куч ишлатиш, алдаш, қўрқитиш орқали ёки бошқа йўллар билан фуқароларнинг сайлаш ва сайланиш, референдумда иштирок этиш, сайловолди агитациясини олиб боришдан иборат ҳуқуқларидан фойдаланишларига тўсқинлик қилиш, шунингдек ҳужжатларни сохталаштириш, овозларни атайин нотўғри санаш, референдум тўғрисидаги, Президент сайлови ҳақидаги, ҳокимиятнинг вакиллик органларига сайлов тўғрисидаги қонунларни ўзгача тарзда бузиш Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортишга сабаб бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари

Чанғирағи бийик, керегеси кенг, бўсағаси берк бўлсин!

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ ТАМҒАСИ (ГЕРБИ)НИ ЯРАТГАН ИЖОДКОР БИЛАН МУЛОҚОТ.

Жондорбек Малибеков пойтахтимиздаги Республика шаҳарсозлик илмий текшириш ва лойиҳалаш институти меъморчилик-қурилиш бўлими бош меъмори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган архитектор.

Айтишларича, Қозоғистон Давлат тамғасини яратиш учун эълон қилинган конкурсда уч юзга яқин ижодкор беллашган. Республика парламенти сессияси эса ана шулар ичида ҳамюртимиз Жондорбек Малибеков яратган лойиҳани қозоқ халқи қадриятларини ҳар томонлама чуқур, таъсирчан ва образли ифода этган, энг яхши асар деб топди...

Ушбу суҳбатимиз ана шу асар муаллифи билан бўлди.

— Жондорбек ака, аввало, Қозоғистондай бепоён бир мамлакат тамғасини яратган инсон бизнинг ҳамюртимиз эканлигидан хурсандмиз. Муштарилларимиз номидан сизни ана шу муваффақият билан қутлашга ижозат беринг...

— Раҳмат. Мавриди келиб қолди айтай: шу кунгача мен ва менинг ижодим ҳақида сўраб-суриштирган биринчи газета бу — «Халқ сўзи» бўлди, ташаккур.

— Айтинг-чи, Давлат тамғаси асли нима?

— Тамға — бу ўша халқнинг қиёфаси, кайфияти, маънавияти, ор-номуси. Унда халқ ўтмиши, ҳозири ва келажаги, орзу-ниятлари бутун бўй-басти билан акс этмоғи шарт.

— Демак, гербни миллат қалбининг инъикоси дейиш мумкин экан-да?

— Албатта. Шунинг учун ҳам бирон бир давлат иккинчи бир мамлакат ҳақида билмоқчи бўлса, аввало, унинг гербини ўрганади, байроғига разм солади, мадҳиясини тинглайди.

— Малол олмасангиз, кўнглимдан кечган бир фикрни очиқ айтсам. Сиз яратган бу герб бир қарашда ниҳоятда оддий ва содда кўринади...

— Нега малол олай, аксинча, хурсандман. Чунки ижодда соддаликка ҳар ким ҳам муяссар бўлавермайди.

— Асарингизни юзаки кузатган одам қуёш, ундан таралган нурлар, икки томонга қараб турган афсонавий қанотли, шохли тулпорлар акс этган экан, деб ўйлайди. Иложи бўлса, бу рамзият ҳақида қисқагина гапириб берсангиз? Ҳар ҳолда, герб моҳиятига муаллиф нигоҳи билан разм солиш, барибир, бошқа масала...

— Тўғри айтдингиз, аввало гербдаги ўша сиз айтган думалоқ қуёш, ундан таралган нурларнинг бошқа маъноси ҳам бор. Бу қуёш, аслида, қозоқ ўтови шифтидаги чанғираги, яъни туйнугидир. Ундан таралган 72 чизиқ-нур эса ўтовнинг тирговучлари — керегеси, яъни тевараги. Олд томонда ўтов бўсағаси акс этган. Қадимий бир ақидага кўра, бу — ўт — ўчоқ — ўтов — Ватан тимсоли. Бу — оила рамзи ҳамдир. Туркий халқларда яхши анъана бор. Янги оилага ўтов тикилса, ҳар ким баҳоли қудрат ҳисса қўшади. Ўтов тиклашга ҳам кўпчилик яхши. Ҳар бир тирговучини биттадан одам ушлаб, кўтарилган ўтов эса ниҳоятда мустаҳкам бўлади, узоқ туради.

Бугун қад ростлаётган Қозоғистон деган мустақил мамлакатни ҳам янги тикланаётган оила — ўтовга менгзаш мумкин. Шу маънода гербда тасвирланган ҳар бир чизиқ-нур у ерда яшаётган бирон миллатга қиёс. Уларнинг боши бир ерга қовушиб, қанчалар жипслаша борса, янги ўтов, янги оила, янги қурилаётган мустақил мамлакат шунчалар мустаҳкам бўлади. Ана шуни назарда тутиб, қозоқлар ўтов тикса чанғираги бийик (баланд), керегеси (тевараги) кенг, бўсағаси берк (мустаҳкам) бўлсин. Бу ўтовнинг — Ватаннинг ўчоғидаги ўт ҳеч қачон ўчмасин, деб ният қиладилар.

— Афсонавий шохли, қанотли тулпорлар-чи?..

— Улар афсонавий эмас, ҳаёт ҳақиқати. Тарихий манбалардан маълум бўлишича, ҳудди шундай шохли, қанотли ғаройиб тулпорлар Қозоғистонда яқин-яқинларгача яшаган экан. Уларни одамлар йилқи-кийик отлар деб аташган. Афсуски, бу ноёб жониворлар ўн еттинчи асрда батамом қирилиб, йўқ бўлиб кетган. Қўяпсизми, ҳаёт нақадар бешафқат. Демак, бу жониворлар билан боғлиқ қанчадан-қанча ҳаёт ҳақиқатлари ҳам биз учун бугун афсонага айланиб турибди. Ким билсин, тоталитар тузум шиддат билан ривожланиб борса, миллатимизнинг тақдири нима кечарди. Эҳтимол, худодан астойдил тилаб, ҳаракат қилсак, ана шу тулпорлар наслини қайта тиклаш мумкин бўлар.

Тулпорлар халқнинг руҳи. Учқур тулпор минган одамнинг руҳи доим баланд бўлади.

Шохларга келсак — қадим аждодларимиз кўз тегмасин деб, бўсағасига, уйлар тўрига турли жониворларнинг шохини илиб қўйишган. Гербдаги шохларнинг яна бир мазмуни юртимизга кўз тегмасин. Келган бало шунга урилиб қайтаверсин дегани.

— Ўзбекистон тамғасида ҳам, Қозоғистон гербида ҳам қандайдир ўхшашлик бор, масалан, қудратли қанотлар...

— Бу уйғунлик икки халқ руҳан, қалбан бир-бирига ниҳоятда яқинлигини тасдиқлайди. Мен буни бир пайтда, бир-биридан бехабар, бирон нарса ҳақида ўйлаб уни амалга оширган эгизаклар фаолиятига ўхшатаман.

— Ҳозир нима ишлар билан бандсиз?

— Янги Жигаристон, у ерда бунёд этиладиган Боғи сурх қишлоғи мажмуаси устида ишлаяпмиз.

— Келгусидаги энг эзгу ниятингиз...

— Туркий оламнинг йирик файласуфи Қўрқут ота га атаб мужассама тархини тайёрлаганман. Насиб этса, ўша иншоотни ўзим туғилиб ўсган Қизил Ўрда (Оқ мачит)да тиклашда иштирок этиш.

— Фарзандларингиз, онглангиз ҳақида ҳам гапирсангиз.

— Уч ўғлим бор. Биринчиси меъмор, иккинчиси қурувчи бўлади. Учинчиси ҳали мактабда. Аёлим Оқшойи — ижодий ишларимда доим ҳамкорим, ҳамдардим.

— Ўзингиз яратган тамға ҳақида ўйлаганингизда, қалбингизда кечадиган туйғуларни билишни истардик.

— Мен ўз асаримнинг Туркистон халқлари бирлиги-биродарлигига узоқ йиллар хизмат қилишини истайман. Биз туркий халқлар, юртимиз, ватанимиз тақдири ҳал бўлаётган шу кунларда ҳудди гербда ифода қилинганидай, бир-биримизга ҳар қачонгидан ҳам яқинроқ, жипсроқ бўлишимиз кераклигини ҳис қиламан.

— Гербнинг ҳозирги ҳолатидан қониқасизми?

— Гарчанд гербни мен яратган бўлсам ҳам, Қозоғистон парламентида қабул қилинган кундан бошлаб, у энди муқаддас нарсага айланди. Демак, у бутун бир миллатга даҳлдор қадрият. Эҳтимол, замон зайли билан ўзгартириш, тўлдиришлар бўлар. Лекин бу ҳуқуқ халқнинг ўзига, у сайлаб қўйган вакиллар — депутатларгагина берилган... Мен ҳам энди унга шу миллатнинг фарзанди, бир фуқаро сифатида эҳтиром билан муносабатда бўламан.

А. БОИҚЎЗИЕВ, суҳбатлашди.

КУЙИБ КУЛ БЎЛСИН

Ўтган шанба куни ўн тўрт тонна банг пўлат эритиш печида куйдирилди. Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати бу қадар кўп бангни Тошкент яқинидаги металл буюмлар заводида республика оммавий ахборот воситаларининг журналистлари ва хорижий мухбирлар кўз олдида куйдириб кул қилди.

Куйдириб юборилган нашанинг «яширин бозор»даги (банг билан очиқ савдо қиладиган бозорнинг ўзи йўқ) қиймати 650 миллион Америка долларига тенг. Терговда аниқланишича, мусодара қилинган нашанинг ҳаммаси мамлакатимиз ҳудуди орқали Бельгия ва Канадага олиб кетилаётган экан.

Заҳри қотилни куйдириш чоғида ҳозир бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг ўринбосари, БМТнинг наркотик моддалар тарқатилиши ва ундан фойдаланишни назорат қилиш халқаро дастурининг ижрочи директори Жоржио Жакомелли Бельгия ва Канада ҳукуматлари, жаҳон ҳамжамияти номидан бу соҳада қилаётган ишлари учун Ўзбекистон ҳуқуқ муҳофизларига, республика миллий хавфсизлик хизматига миннатдорлик билдирди.

...Оловли печ оғзидан минг даражали аланга уфурмоқда. Одатда бу ерда алюминий эритилади. Ҳозир эса бу печга зичлаб боғланган наша ташланмоқда, одамларга не-не кулфатлар келтирадиган банг печ ичида изсиз ғойиб бўлмоқда. Бу тадбирни амалга ошириш чоғида ҳозир бўлган республика Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутахассисларининг хулосасига кўра, нашани бу йўл билан йўқ қилиб ташлаш инсон саломатлигига ҳам, атроф муҳитга ҳам заррача зарар етказмайди.

Гиёҳвандлик ва бангфурушликка қарши кураш тажрибасида мисли сиз бўлган бу тадбирни амалга оширишга бир кун эмас, ҳатто бир ой ва бир йил эмас, ундан ҳам кўпроқ вақт тайёргарлик кўрилди. Юзаки қараганда, мутлақо зарарсиз бўлиб кўринган 14 тонна наша куйдирилди. Бу — жуда кўп одамларнинг деярли икки йил давомида бажарган хавфли ишлари натижасидир. Улар республикамиз ҳудудидан олиб ўтилаётган наркотик моддаларни қўлга тушириш учун тунларни бедор ўтказишган, ҳаётларини хавф остида қолдириб, бангфурушлар билан яккама-якка олишишган... Наша мамлакатимизга автомобиль йўллари ва сўқмоқлар орқали, ҳаво ва темир йўллар, дарё орқали олиб ўтилган. Шу йилнинг ўзидагина наркотик моддаларни яширинча келтириш ва мамлакатимиз орқали ғайриқонуний йўл билан олиб ўтишга уриниш ҳоллари юзасидан ўндан ортиқ жиноий иш қўзғатилган.

Миллий хавфсизлик хизмати раиси, генерал-лейтенант Ғ. Алиев бу воқеалар шарҳлаб, яширин йўл билан банг олиб ўтишга қарши кураш ва бангфурушлик билан боғлиқ муаммолар ҳозирги вақтда оператив, тергов ишларининг энг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолганини айтди. Бу иш воқелик, Ўзбекистоннинг жуғрофий — сиёсий мавқеи, унинг халқаро конвенциялар ва меъёрларга содиқлигига яққол далилдир. Мамлакат Президенти буни ҳамиша таъкидлаб келмоқда. Бизнинг ташкилотимиз мустақил давлатимиз каби ёшдир, деди у. Бироқ, ҳукумат мадади туфайли халқаро ташкилотлар билан биргаликда ҳаракат қилиб, тажриба орттирмоқдамиз. Жиноий бизнес корчалонлари, халқаро бангфурушлар вакиллари буни ҳис этиш имкониятига эга бўлишди.

А. БАРАНОВ, ЎзА мухбири.

Ўзбек-Италия қўшма ҳиссадорлик жамияти "Ўзиталмотор"

UzPGS

қуйидагиларни сотади:

- Д-243 двигатели *(МТЗ-80Х тракторлари учун);*
- авто ва электр юклагичлар *(юк кўтариши 1 дан 5 тоннагача);*
- омборлар учун қўл аравалар *(юк кўтариши 1,5 тонна);*
- алюминийдан тайёрланган марказлашган иситиш батареялари.

Д-243 двигателларидан ташқари ҳамма маҳсулотлар Италиянинг етакчи фирмалари технологияси бўйича тайёрланган.

Нархлар шартнома асосида. Мол айирбошлаш мумкин.

Телефонларимиз: 98-44-74, 96-45-01
Телекс: 11667 "РОТОР"
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Оҳангарон йўли, 2

СЎМ-КУПОНЛАРГА
Сочи, Ялта, Кисловодск курортларида ажойиб дам олишингиз мумкин
15-21 кун 1300-5000 минг с-куп (тўлов ихтиёрий шаклда)

- европа даражасидаги сервис
- экскурсиялар

Нархлар мусассисларга - 10% ногирон ва байналмилал жангчиларга - 25% камайтирилган

Мангизилгохимиз. Тошкент, Я.Колас кўч. 15 уй
Телефонлар: 32-08-11, 32-70-73, 32-00-32, 33-55-18(ф), 32-07-14(ф)

"Бариш - Тижарет"
шўъба ширкати нақд пулсиз сўм-купонга қуйидаги хомашёларни харид қилади:

1. Пахта ипликларни *N* 34 /1,2/ ва 54 / 1,2/.
2. Қўй териларини.
3. Хом безларни.

Маълумот учун:
41-00-72, 41-01-72.

Жамғарма банки

УЙ ҚУРМОҚЧИ ЁКИ СОТИБ ОЛМОҚЧИСИЗ, ЛЕКИН МОЛИЯВИЙ ШАРОИТИНГИЗ ЙЎЛ ҚЎЙМАСА, СИЗГА ФАҚАТ ЖАМҒАРМА БАНКИ БЕМИННАТ ЁРДАМ БЕРАДИ.

Агар Сиз жамғарма банкида "уй-жой ссудажамғарма ҳисоби" очиб ҳар ойда пул ўтказиб турсангиз, уй қуриш ёки сотиб олиш учун уч йилдан сўнг йиғилган жамғармангиздан 10 баробар кўп бўлган миқдорда 10 йиллик муддатга фоизсиз қарз олишингиз мумкин.

Тўлиқ маълумот учун жамғарма банкининг барча муассасалари ёки қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг:
45-35-49, 45-66-43, 33-51-95.
ЖАМҒАРМА БАНКИ СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА!
Ўзбекистон Жамғарма банки.

"Гаранти"
кўптармоқли маркази сўм-купонларни ўтказиш йўли билан эмаль қопланган симларни исталган ҳажмда сотиб олади.
Ёки ушбу молга 386 тоифа компьютерини айирбошлаш ҳам мумкин.
Телефонларимиз:
54-86-32, 54-87-19, 54-87-08.

"Маданият" илмий-ишлаб чиқариш савдо-маданий маркази Тошкентдаги омборидан **"УРАЛ"** мотоциклларини, Хитой кўк чойи, чет эл ароқлари, сақичлар ва бошқа халқ истеъмол молларини сотади.
Маълумот учун телефонлар:
45-57-68, 45-85-56, 45-49-52.

• *Футбол*

ИМКОН БОЙ БЕРИЛДИ

ЖУМА куни мамлакатимиз пойтахтида футбол бўйича ёшлар ўртасида 29-Осиё чемпионатининг 9-гуруҳ саралаш ўйинлари байроғи кўтарилди. «Пахтакор» ўйингоҳи бу йил иккинчи марта карнай-сурнай садолари остида Марказий Осиё мамлакатлари футболчилари ва мухлисларини кутиб олди.

УШБУ турнир ҳақида газетамиз орқали хабар қилиб, унга яхши ниятлар билан «Жаҳон чемпионати сари» деган сарлавҳа қўйган эдик. Негаки, ёшлар терма жамоамиз гуруҳ баҳсларида ғолиб чиқиб, Осиё чемпионатининг Жакартада ўтказиладиган финал қисмида ҳам муваффақиятли қатнашсалар келгуси йилиёқ жаҳон чемпионатида қатнашиш бахтига муяссар бўлишарди. Бироқ, пойтахтимизда ўтказилаётган 9-гуруҳ саралаш мусобақаларининг иккинчи куниёқ ҳамюртларимизнинг яна тўрт йилсиз жаҳон чемпионати баҳсларига қўшилолмаслиги маълум бўлиб қолди. Бу ҳақда сал кейинроқ тўхталамиз.

Турнир МҲСК ўйингоҳида Қозоғистон ва Туркманистон ёшлар терма жамоаларининг ўзаро учрашуви билан бошланди. Қисқача таърифлаганда ушбу учрашув бундан бир ой олдин МҲСК ўйингоҳида миллий терма жамоалар иштирокида ўтказилган беллашувларнинг барчасидан ҳар томонлама устунлик қилди. Ҳар икки жамоа тезкор, мантиқли ўйин кўрсатди. Жамоаларнинг қуруқ мавқе ёки нуфуз учун эмас, балки қитъа биринчилиги майдонига чиқишганлиги ўйин давомида кўриниб турди. Учрашувнинг шиддатли, кескин кураш остида ўтганлигида албатта учрашув бош ҳаками қувайтлик Исса Аль Жасасинг ҳиссаси борлигини таъкидлаш жоиз. Учрашув 1:0 ҳисобида қозоғистонликлар ғалабаси билан якунланди. Шундан сўнг футбол байрами «Пахтакор» ўйингоҳига кўчди. Ўзбекистон ва Қирғизистон ёшлар терма жамоалари учрашувидан олдин 29-Осиё чемпионатининг таниши очилиш маросими бўлди. Уни ФИФА вакили, ОФК техник директори жаноб Жорж Жозеф ҳамда Республикамиз Бош вазири, Ўзбекистон футбол федерацияси президенти Абдулҳошим Муталов табрик сўзлари билан очишди. Тантанали очилиш маросими якунлангач, Саудия Арабистонидан келган бош ҳакам Аль Муханна Омар бошчилигида ўзбек ва қирғиз футболчилари майдонга чиқишди.

Очиғи ушбу учрашув ўзбек футболи мухлисларини анча ранжитди. Гарчи бош мураббий Раҳим Мўминов учрашувдан сўнгги матбуот конференциясида қирғизистонликларни кучли жамоа деб баҳолаган бўлсада, ҳамюртларимиз яхши ўйин кўрсатишмади. Ҳужум ва ҳимоя чизиғи ўртасида катта узилиш борлиги кўзга ташланиб турди. Ярим ҳимоя, ўйинни бошқариб борадиган футболчи деярли йўқ. Бунинг устига олий лигада тўп суратётган Вадим Бойчук, Станислав Кудряшов, Даврон Файзиев, Улуғбек Алматов каби тажрибали ўйинчиларнинг заҳира ўриндиғида, ўтириб қолиши мухлисларни ҳам таажжубга солди. Натижа ҳам шунга яраша бўлди — 1:1.

Якшанба куни мухлислар яна катта умид билан ўйингоҳга келишди. Чунки уларнинг назарида айнан Қозоғистон ва Ўзбекистон учрашувида назарий жиҳатдан гуруҳ ғолиби аниқ бўлиши керак эди. Шундай ҳам бўлди. Лекин мухлислар кутганидек ҳамюртларимизнинг фойдасига эмас. Қозоғистонликлар кетма-кет иккинчи ғалабани қўлга киритишиб, гуруҳда ғолиб чиқиш учун ғоят қулай имконга эга бўлишди.

Бу сафар биз юқорида таъкидлаб ўтган тажрибали ўйинчиларнинг айримлари дастлабки дақиқаданоқ майдонда ҳаракат қилишди. Аммо уларнинг бирбирларига мослашиб кетишлари, ўйин тажрибасига эга бўлишлари учун анча вақт керак бўлди. Ундан ташқари қозоғистонликлар ҳисобни очишга улгуришди. Майдон марказида тўпни қабул қилган Сергей Блохиннинг дарвозагача бориши ва гол киритиши учун жамоамиздан деярли ҳеч ким «халақит» бермади.

Иккинчи бўлимда устунлик ҳамюртларимиз томонида бўлди. Шунинг натижасида рақиблар дарвозаси ишғол қилинди. Уни 52-дақиқада Вадим Бойчук амалга оширди. Лекин биринчи қарши ҳужумдаёқ меҳмонлар ҳисобда яна олдинга чиқиб олишди. Ушбу ҳисоб (1:2) ўйин охиригача ўзгармади, қозоғистонликлар ғалаба қозонишди. Уларнинг бу ғалабаси ўзбекистонликларнинг жаҳон чемпионатида қатнашиш умидини яна тўрт йил орқага суриб юборди.

Шу куни МҲСК ўйингоҳида ўтказилган учрашувда туркманистонликлар тожик футболчиларини доғда (2:1) қолдиришди.

Расул ЖУМАЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

	У	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. Қозоғистон	2	2	0	0	3:1	4
2. Туркманистон	2	1	0	1	2:2	2
3. Қирғизистон	1	0	1	0	1:1	1
4. Ўзбекистон	1	0	1	1	2:3	1
5. Тожикистон	1	0	0	1	1:2	0

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО
خلق سوزی
● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби ВОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Сандаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.
Навбатчи муҳаррир — Ж. Сафоев, навбатчи — Б. Остонакулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г—955 80332 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6
Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди 20.20

Ўзбекистон телерадиокомпанияси жамоаси «Ижтимоий ҳаёт ва дўстлик» бош муҳарририяти ижодий гуруҳ раҳбари Исоқжон ҒОЗИЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон телерадиокомпанияси жамоаси радионинг нусха кўчирувчилар раҳбари Ҳакимахон Пўлатовага турмуш ўртоғи Исоқжон ҒОЗИЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон телерадиокомпанияси «Маориф ва тарбия» Бош муҳарририяти муҳаррири Турсинтош Жабборовага отаси Жамол ЖАББОРОВнинг вафоти муносабати билан чуқур қайғу изҳор қилади.